

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 911/01
Zo dňa: 10. 06. 2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 19
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu
starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy
a neverejných poskytovateľov**

Zariadenie pre seniorov Skalica

Trnava október 2014

Zhrnutie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) vykonal kontrolu efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov v Zariadení pre seniorov Skalica.

Predmetom kontroly bolo preskúmať a vyhodnotiť mieru efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom, preveriť mieru efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach, vrátane ich spôsobu riadenia a dosahovania výkonu, či dodržiavania vecných a časových povinností. V rámci kontroly súladu posúdiť stav kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi Európskej únie (ďalej len „EÚ“), ktorými je SR viazaná.

V kontrolovanom subjekte Zariadenie pre seniorov Skalica (ďalej len „kontrolovaný subjekt“, „ZpS Skalica“ alebo „zariadenie“) NKÚ SR zistil nasledovné.

Vo viacerých prípadoch vyhlásenia o majetku fyzických osôb na účely úhrady za sociálne služby síce obsahovali podpis prijímateľov sociálnych služieb, tento však nebol osvedčený podľa zákona o osvedčovaní listín a podpisov na listinách obvodnými úradmi a obcami, čo bolo v rozpore so zákonom o sociálnych službách.

Preverením vybranej vzorky dohôd o hmotnej zodpovednosti bolo zistené, že predmetom týchto dohôd bolo aj prevzatie zodpovednosti zamestnanca za majetok (budovy, zariadenie, apod.), za ktorý túto zodpovednosť nemohol prevziať, čím ZpS Skalica nekonalo v súlade so Zákonníkom práce.

Kontrolou bolo zistené, že ZpS Skalica nevypracovalo a neuskutočňovalo program supervízie, čím nepostupovalo v súlade so zákonom o sociálnych službách.

Preverené boli vybrané zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. V čl. 8 zmluvy s prijímateľom sociálnej služby bolo uvedené, že pohľadávkou v konaní o dedičstve je aj úhrada za vymaľovanie bytovej jednotky v prípade smrti prijímateľa. Uvedená skutočnosť nebola v súlade s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Občianskym zákonníkom. Predmetom dedičstva nemôže byť dlh (pohľadávka ZpS Skalica v hodnote úhrady vymaľovania bytovej jednotky), ktorý má vzniknúť po smrti poručiteľa. Podobný nedostatok bol zistený vo všetkých preverovaných zmluvách.

Kontrolou podprahovej zákazky na obstaranie mäsa a mäsových výrobkov boli zistené viaceré porušenia zákona o verejnom obstarávaní. ZpS Skalica ako verejný obstarávateľ nepreukázal v tomto prípade zaslanie výzvy na predkladanie ponúk trom vybraným záujemcom a zaslanie zápisnice z otvárania ponúk uchádzačom.

Kontrolovaný subjekt nevylúčil uchádzačov, ktorí nesplnili podmienky účasti, čím nepostupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa pri zadávaní zákaziek musí uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Na základe uvedenej podprahovej zákazky bola dňa 03.05.2012 uzatvorená kúpna zmluva a následne 15.09.2012 dodatok k zmluve, ktorý podstatným spôsobom zmenil pôvodný predmet zákazky. Uvedeným konaním kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ nesmie uzavrieť dodatok k zmluve vtedy, ak by sa jeho obsahom menil podstatným spôsobom pôvodný predmet zákazky.

Kontrolou bolo tiež zistené, že z dôvodu uzatvorenia dodatku k zmluve celkový objem dodávok mäsa a mäsových výrobkov ku dňu 31.07.2014 presiahol finančný limit stanovený zákonom o verejnom obstarávaní pre podprahovú zákazku.

ZpS Skalica ako verejný obstarávateľ nezverejňoval zadávanie zákaziek vyšších ako 1000,00 eur na svojom profile (webovej stránke) najmenej tri pracovné dni pred ich zadáním, čím konal v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.

Kontrola bola tiež zameraná na hodnotenie úrovne poskytovaných sociálnych služieb vo vybraných zariadeniach.

Celkové vyhodnotenie podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb ZpS Skalica bolo v hraničnom pásme dobrej a veľmi dobrej úrovne. Vzhľadom na vyplnené dotazníky a vykonanú kontrolu NKÚ SR, možno vyhodnotiť plnenie podmienok kvality v ZpS Skalica na veľmi dobrej úrovni.

Odporúčania

- zabezpečiť naplnenie personálnych kapacít tak, aby k 01.01.2016 bola dodržaná povinnosť maximálneho počtu prijímateľov sociálnych služieb na jedného zamestnanca,
- zabezpečiť preverenie zmlúv na dodávku jednotlivých druhov potravín s dôrazom na dodržanie finančných objemov dodávok podľa druhu realizovanej zákazky v procese verejného obstarávania,
- zabezpečiť vyškolenie zamestnanca pre uskutočňovanie programu supervízie.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **911/01** z 10. 06. 2014 vykonali:

Ing. Gabriela Karabčíková, vedúca kontrolnej skupiny
JUDr. Mgr. Igor Puobiš, člen kontrolnej skupiny

kontrolu efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov.

Účelom kontroly bolo preveriť efektívnosť a účinnosť vynakladania prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu samosprávneho celku, resp. obce, ktoré boli poskytnuté vybraným právnickým osobám na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb.

Kontrola bola vykonaná v čase od 16.06.2014 do 03.10.2014 v kontrolovanom subjekte

Zariadenie pre seniorov Skalica, Pod hájkom 36, 909 01 Skalica, IČO 00596469

za kontrolované obdobie roku 2013 a súvisiace roky.

Predmetom kontroly bolo:

1. Preskúmať a vyhodnotiť mieru efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom.
2. Preveriť mieru efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach, vrátane ich spôsobu riadenia a dosahovanie výkonu, či dodržiavania vecných a časových povinností.
3. Zistiť reálny stav v dosahovaní výkonu a spôsobu riadenia.
4. V rámci kontroly súladu posúdiť stav kontrolovaných skutočností so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi EÚ, ktorými je SR viazaná.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

- 1. Stav kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi EÚ, ktorými je SR viazaná.**

Kontrolovaný subjekt bol zriadený k 01.01.1991 zriaďovacou listinou Okresného úradu Senica. Prijatím zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky je ZpS Skalica rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Skalica.

Štatutárnym orgánom je riaditeľ, ktorého do funkcie menuje a odvoláva zriaďovateľ rozhodnutím mestského zastupiteľstva.

Kapacita zariadenia bola k 31.12.2013 celkom 179 miest. Predmetom činnosti bolo poskytovanie sociálnych služieb fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a bola odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby alebo poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebovala z iných vážnych dôvodov.

Stravovanie pre prijímateľov sociálnej služby (ďalej len „klient“ alebo „prijímateľ“) a zamestnancov bolo zabezpečované vlastnou kuchyňou. ZpS Skalica viedlo účtovníctvo v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Kontrolou zriaďovacej listiny bolo zistené, že obsahovala všetky náležitosti stanovené zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“). Preverené bolo ďalej označenie miesta poskytovania sociálnej služby v zmysle § 67 zákona o sociálnych službách, nedostatky neboli zistené.

Podľa registračnej karty, výpisu z registra poskytovateľov sociálnych služieb Trnavského samosprávneho kraja kontrolovaný subjekt poskytoval sociálne služby v zariadení pre seniorov s kapacitou 179 miest s pobytovou celoročnou formou.

Preverované bolo využívanie celkovej kapacity ZpS Skalica stanovenej zriaďovateľom, pričom bolo zistené, že kapacita zariadenia nebola v priebehu posledných troch rokov využívaná na 100 %. Podľa písomného vyjadrenia riaditeľky ZpS Skalica neobsadená kapacita v rokoch 2012 – 2013 bola dôvodom prebiehajúcej komplexnej rekonštrukcie zariadenia a nadstavby podkrovných priestorov. Neobsadené miesta (byty) v zariadení sa pred a počas rekonštrukcie neobsadzovali, pretože slúžili ako dočasná náhrada ubytovania pre klientov, ktorí nemali možnosť odísť k príbuzným.

Podrobnejší prehľad o vývoji počtu prijímateľov a percentuálne využitie kapacity ZpS Skalica v sledovanom období je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Počet klientov a využitie kapacity ZpS Skalica

	Stav klientov k 01.01. daného roku	Zvýšenie počtu klientov (prijatí)	Zníženie počtu klientov (prepustení, zomrelí)	Stav k 31.12. daného roku	Kapacita zariadenia podľa reg. karty	Percento využitia kapacity
Rok 2013	152	35	18	169	179	94
Rok 2012	146	19	13	152	179	85
Rok 2011	146	23	23	146	155	94

Kontrolou plnenia hygienických podmienok bolo zistené, že ZpS Skalica bolo dané do trvalého užívania 08.03.1991. Okresným hygienikom v Senici bola stanovená kapacita 143 klientov. Listom z 30.07.2012 bolo odsúhlasené zvýšenie kapacity zariadenia na 179 klientov, z dôvodu rekonštrukcie a nadstavby podkrovia ZpS Skalica.

Kontrolovaný subjekt mal vypracovanú internú smernicu hygienicko - prevádzkový poriadok, s účinnosťou od 01.04.2012, v znení troch dodatkov. Ďalej mal vypracovaný a rozhodnutím regionálneho úradu verejného zdravotníctva z 26.05.2010 schválený prevádzkový poriadok stravovacieho zariadenia.

NKÚ SR zistil, že ZpS Skalica spĺňalo všeobecné technické požiadavky na stavby užívané fyzickými osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, požiadavky na byty nižšieho štandardu podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov. Zároveň kontrolovaný subjekt plnil zákonom stanovené požiadavky na obytnú plochu izby zariadenia v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrolou boli preverené postupy prijímania občanov do ZpS Skalica. V kontrolovanom období nebolo vydané všeobecne záväzné nariadenie mesta Skalica, ktoré by upravovalo oblasť prijímania klientov do zariadenia. Kontrolovaný subjekt postupoval podľa vlastnej internej smernice o prijímaní, prepúšťaní a ukončení pobytu prijímateľov, vydané s účinnosťou od 01.04.2012, zároveň podľa príručky kvality – procesy prijímania a prepúšťania klientov platnej od 01.09.2012.

ZpS Skalica viedlo poradovník čakaťov, v ktorom vykonávalo aktualizáciu priebežne podľa potreby, minimálne však raz za rok. Občania – fyzické osoby (ďalej len „FO“) boli zaraďovaní do poradovníka na základe podania písomnej žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktorú podpisoval žiadateľ, resp. jeho zákonný zástupca. Prílohou žiadosti bolo právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu spolu s posudkom o odkázanosti, rozhodnutie o poberaní a výške dôchodku a vyhlásenie o majetku FO. Preverené boli náležitosti podaných žiadostí a s nimi súvisiacich dokladov.

Do poradovníka boli zapisovaní len žiadatelia – čakatelia s právoplatným rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu. Na základe výnimky zo strany zriaďovateľa neboli do ZpS Skalica v kontrolovanom období prijatí žiadni klienti, podobne ani bezodkladne z dôvodu vážneho ohrozenia života alebo zdravia, alebo z dôvodu že FO nemala zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb.

Kontrolou bolo zistené, že vo viacerých prípadoch vyhlásenia o majetku FO síce obsahovali podpis prijímateľa, tento však nebol osvedčený v súlade so zákonom č. 599/2001 Z. z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách obvodnými úradmi a obcami v znení neskorších predpisov. Uvedené bolo v rozpore s ust. § 72 ods. 11 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého skutočnosť, či súčet hodnoty posudzovaného majetku presahuje sumu 10 000,00 eur sa preukazuje na osobitnom tlačive s osvedčeným podpisom.

Po prijatí klienta do ZpS Skalica ho sociálna pracovníčka zaevidovala v evidencii prijímateľov, vedenej v kmeňovej knihe obyvateľov a elektronicky. Kontrolou písomnej a elektronicky vedenej evidencie neboli zistené nedostatky.

Preverené bolo dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnych služieb v zmysle ust. § 5 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon). Na základe písomného vyjadrenia riaditeľky ZpS Skalica každý klient má možnosť slobodnej voľby lekára a zdravotníckeho zariadenia, tiež voľby zdravotnej poisťovne a lekárne. Kontrolou predloženej dokumentácie, vyhodnotenia dotazníkov nebolo zistené porušenie ust. § 5 antidiskriminačného zákona.

ZpS Skalica malo k 31.12.2013 v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 zákona o sociálnych službách 35 odborných zamestnancov. Celkový počet zamestnancov kontrolovaného subjektu k 31.12.2013 bol 67. Počet klientov k 31.12.2013 bol 169. NKÚ SR poukazuje na § 110a prechodných ustanovení zákona o sociálnych službách, účinných od 01.03.2012,

podľa ktorých má ZpS Skalica povinnosť od 01.01.2016 dodržať maximálny počet klientov na jedného zamestnanca (2,3). V kontrolovanom období tento dodržaný nebol.

Ku kontrole bola vybraná vzorka šiestich zamestnancov, u ktorých bolo preverené splnenie kvalifikačných predpokladov k vykonávanému druhu práce. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Preverení vybraných osobných spisov zamestnancov bolo zistené, že kontrolovaný subjekt mal so zamestnancami uzavreté dohody o hmotnej zodpovednosti. Predmetom dohôd o hmotnej zodpovednosti bolo aj prevzatie zodpovednosti zamestnanca za majetok (budovy, zariadenie, apod.) za ktorý túto zodpovednosť nemohol prevziať. ZpS Skalica týmto nekonalo v súlade s ustanovením § 182 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), podľa ktorého zamestnanec zodpovedá za vzniknutý schodok, ak prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty určené na obeh alebo obrat.

ZpS Skalica malo v kontrolovanom období vypracovaný ročný plán vzdelávania zamestnancov. Plán vzdelávania bol konkretizovaný na dve polročné obdobia. Kontrolovaný subjekt vyhodnocoval plánované a uskutočnené vzdelávacie aktivity podľa jednotlivých odborov a oddelení. Preverení bolo zistené, že zamestnanci absolvovali vzdelávacie aktivity a kontrolovaný subjekt konal v súlade s požiadavkou prehlbovania kvalifikácie odborných zamestnancov, ktorú stanovuje zákon o sociálnych službách.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 10 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať program supervízie. Kontrolou bolo zistené, že ZpS Skalica program supervízie nevypracovalo a neuskutočňovalo, čím nepostupovalo v súlade s citovaným ustanovením zákona o sociálnych službách.

ZpS Skalica vydalo s účinnosťou od 01.04.2012 pracovný poriadok, ktorý bol záväzný pre všetkých zamestnancov zariadenia. Preverené bolo dodržanie ust. § 84 Zákonníka práce, najmä jeho odsúhlasenie zástupcami zamestnancov. Neboli zistené nedostatky.

Podľa ust. § 8 ods. 1 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je ZpS Skalica ako právnická osoba povinné zabezpečovať dodržiavanie zákazov a obmedzení podľa tohto zákona.

Kontrolovaný subjekt internou smernicou upravil zákaz fajčenia na celom území ZpS Skalica okrem vyhradeného priestoru pre fajčiarov, ktorým je altánok v areáli zariadenia. Fyzickou obhliadkou bolo zistené, že upozornenie na zákaz fajčenia aj spôsob nahlásenia porušovania zákazu je umiestnené na viditeľnom mieste pri vstupe do objektu zariadenia. ZpS Skalica postupovalo v súlade so zákonom a internou smernicou.

ZpS Skalica malo s účinnosťou od 01.09.2011 vypracovaný interný predpis na vybavovanie sťažností. V súlade s týmto predpisom bola vedená evidencia sťažností, ktorá obsahovala o. i. výsledok prešetrenia sťažnosti vrátane prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a termíny ich plnenia. V roku 2012 bolo zaevidovaných sedem sťažností, v roku 2013 to boli tri podania, ktoré sa týkali napr. osobného prístupu opatrovateľov ku klientovi, tvorby a vyvážení jedálneho lístka, nedostatočnej opatery klientky.

V rokoch 2012 a 2013 bol vykonaný tiež interný audit týkajúci sa procesu riadenia sťažností, ktorého výstupom boli správy z interného auditu obsahujúce návrhy na zlepšenie.

Aplikovanie princípov efektívneho riadenia organizácie bolo preverené v oblastiach optimálneho využívania pracovnej sily, poskytovania služieb aj obyvateľom mimo zariadenia s cieľom využiť dané kapacity zariadenia, využívania nástrojov aktívnej politiky trhu práce na podporu zamestnanosti, zapájanie sa do rôznych projektov, čerpanie prostriedkov napr. z fondov EÚ alebo z iných fondov, resp. využívanie aj iných zdrojov financovania.

ZpS Skalica v kontrolovanom období nečerpalo finančné prostriedky z fondov EÚ priamo, ale tieto boli čerpané prostredníctvom zriaďovateľa z regionálneho operačného programu na rekonštrukciu a nadstavbu podkrovia zariadenia. Kontrolovaný subjekt sa tiež zapájal do projektov podľa aktuálnych výziev a uchádzal sa o granty od rôznych nadácií. V období rokov 2011 - 2013 získal od nadácií a tiež od mesta Skalica finančné prostriedky vo výške 8 000,00 eur, ktoré boli účelovo použité na obstaranie polohovateľných postelí, pojazdného vakového zdviháku a športové hry pre klientov. Na základe firemného dobrovoľníctva bolo v roku 2013 súkromnou spoločnosťou zo Skalice vybudované petangové ihrisko, ktoré klienti ZpS Skalica aktívne využívajú.

Vedenie ZpS Skalica priebežne prehodnocovalo optimálne využitie pracovnej sily, výsledkom čoho boli zmeny v organizačnej štruktúre a kumulovanie niektorých funkcií. Od 01.01.2013 bola kumulovaná funkcia personálnej a mzdovej pracovníčky a vedúcej ekonomického úseku, podobne bola kumulovaná tiež funkcia hospodárky a vedúcej úseku technicko-hospodárskeho zabezpečenia.

ZpS Skalica za účelom vyššieho využívania kapacity stravovacej prevádzky poskytovalo v kontrolovanom období stravu aj pre dôchodcov mesta Skalica, prostredníctvom oddelenia sociálnych služieb mestského úradu. Podobne za účelom využitia kapacít zariadenia bola umožnená účasť seniorov mesta Skalica na týždenných rekreáciách a kultúrnych aktivitách ZpS Skalica.

V kontrolovanom období bola využívaná pomoc dobrovoľníkov (vedenie speváckeho krúžku, prechádzky a rozhovory s klientmi), aktivačných pracovníkov (opatrovatelia a upratovačky) a študentov v rámci ich odbornej praxe.

ZpS Skalica malo v kontrolovanom období uzatvorené písomné zmluvy s prijímateľmi, ktorých predmetom bolo poskytovanie sociálnych služieb za úhradu v rozsahu ustanovenia § 35 zákona o sociálnych službách. Preverené boli náležitosti uzatvorených zmlúv. Zmluvy obsahovali o. i. druh poskytovanej sociálnej služby, vecný rozsah a formu poskytovania sociálnej služby, deň začatia a čas poskytovania sociálnej služby a ďalšie náležitosti v súlade s ustanovením § 74 ods. 6 zákona o sociálnych službách.

Kontrolou spisovej dokumentácie u vybraných klientov bolo preverené tiež dodržiavanie ust. § 11 ods. 2 zákona č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom neboli zistené nedostatky. Bezpečnostný projekt týkajúci sa informačných systémov sa pripravuje a v súčasnosti je rozpracovaný.

Kontrolovaný subjekt uzavrel 05.08.2013 zmluvu o poskytovaní sociálnej služby v zariadení s prijímateľom. V čl. 8 zmluvy bolo uvedené, že pohľadávkou v konaní o dedičstve je aj úhrada za vymaľovanie bytovej jednotky v prípade smrti prijímateľa. NKÚ SR poukazuje v tejto súvislosti na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08.augusta 2012, sp. zn. 6M Cdo 12/2011. Občiansky zákonník vychádza pri úprave dedenia zo zásady univerzálnej sukcesie, podľa ktorej dedič smrťou poručiťa vstupuje do jeho majetkovoprávných vzťahov, ktoré vznikli za života poručiťa. Dedičstvo teda tvoria nielen všetky veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré v okamihu smrti boli vo vlastníctve

poručiteľa a smrťou nezanikajú, ale aj dlhy poručiteľa. Pre zisťovanie poručiťovho majetku, vrátane jeho dlhov, je zásadne rozhodujúci skutkový stav, aký je v čase smrti poručiteľa. Predmetom dedičstva nemôže byť preto dlh (požiadavka ZpS Skalica v hodnote úhrady vymaľovania bytovej jednotky), ktorý má vzniknúť po smrti poručiteľa. Podobný nedostatok bol zistený vo všetkých preverovaných zmluvách.

Kontrolovaný subjekt poskytoval klientom obslužné činnosti a to ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, formou a spôsobom ustanoveným v § 17 zákona o sociálnych službách.

ZpS Skalica ako poskytovateľ sociálnych služieb tiež vykonávalo odborné činnosti a to sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby, ošetrovateľskú starostlivosť a pracovnú terapiu. V rámci ďalších činností zabezpečovalo na základe individuálnych potrieb klientov úschovu cenných vecí (viedlo register zmlúv o úschove) a záujmovú činnosť.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole plány kultúrno – spoločenských aktivít. ZpS Skalica organizovalo kultúrne, spoločenské a športové podujatia, posedenia, výlety a vychádzky, odborné prednášky a besedy. Klienti mali možnosť pravidelnej účasti na bohoslužbách a tiež využívať knižnicu zariadenia. Rôzne formy záujmových aktivít boli prispôbené požiadavkám, záujmom a zdravotnému stavu prijímateľov.

Kontrolou boli preverené individuálne plány klientov. ZpS Skalica poskytuje sociálne služby na základe individuálneho plánovania, vychádzajúceho z mapovania individuálnych potrieb a schopností prijímateľov pri zahájení poskytovania sociálnych služieb a v rámci hodnotenia pri zmene potrieb i v priebehu poskytovania sociálnych služieb, formou revízie plánu. Plány boli zamerané na zachovanie a udržiavanie sociability, zachovanie, udržanie a prípadné zvyšovanie samostatnosti v bežných denných činnostiach, seba obslužných činnostiach, zachovanie a udržiavanie pracovných schopností, zručností a záujmov. Vypracované boli v písomnej forme a tvorili súčasť osobného spisu klientov.

Pre každého klienta bol ďalej štvrťročne vypracovaný plán skupinových aktivít a integrácie prijímateľov, kde boli naplánované a následne vyhodnocované aktivity.

Hodnotenie individuálneho plánu a individuálneho plánu aktivizácie a integrácie sa uskutočňovalo po troch mesiacoch od prijatia klienta do ZpS Skalica spolu s vyhodnotením adaptácie na nové prostredie a následne každých šesť mesiacov.

Zákon o sociálnych službách stanovuje v § 9 povinnosť plánovať poskytovanie sociálnej služby a viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby (individuálny plán). Nestanovuje však formu a obsahové náležitosti individuálnych plánov, z uvedeného dôvodu nebolo možné kontrolou NKÚ SR obsah predložených individuálnych plánov vyhodnotiť.

2. Miera efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom

ZpS Skalica je právnickou osobou, na hospodárenie ktorej sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“).

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontrolovaný subjekt hospodáril na základe schváleného rozpočtu príjmov a výdavkov. ZpS Skalica malo v roku 2013 celkové príjmy vo výške 1 186 247,93 eur, z toho vlastné a iné príjmy vo výške 508 187,93 eur, príjmy poskytnuté zriaďovateľom vo výške 58 220,00 eur a prostriedky zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) vo výške 687 360,00 eur, pričom ich časť vo výške 67 520,00 eur bola k 31.12.2013 vrátená späť do ŠR.

Vlastné príjmy ZpS Skalica boli tvorené najmä úhradou klientov za bývanie, stravovanie a obslužné činnosti, t. j. upratovanie, pranie, žehlenie. V roku 2013 predstavovali vlastné príjmy ZpS Skalica sumu 502 603,53 eur, z toho príjmy za stravovanie 177 347,79 eur a za služby 325 255,74 eur. Okrem týchto príjmov malo ZpS Skalica príjmy poskytované úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na aktivačné práce vo výške 159,41 eur, príjmy z úrokov vo výške 26,69 eur, príjem z dobropisov vo výške 498,30 eur a príjem z predaja prebytočného majetku vo výške 4 900,00 eur. ZpS Skalica ďalej hospodáril s finančnými prostriedkami určenými na financovanie sociálnej služby poskytnutými zo ŠR prostredníctvom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVaR“). Na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku uzatvorenej medzi mestom Skalica ako prijímateľom a MPSVaR ako poskytovateľom bola zariadeniu poskytnutá dotácia vo výške 687 360,00 eur, pričom z dôvodu neobsadenia miest boli k 31.12.2013 do ŠR vrátené prostriedky vo výške 67 520,00 eur. Zriaďovateľ mesto Skalica poskytol kontrolovanému subjektu v roku 2013 finančné prostriedky vo výške 58 220,00 eur.

V tabuľke č. 2 je uvedený prehľad schváleného, upraveného a čerpaného rozpočtu v roku 2013.

Tabuľka č. 2

Ukazovateľ	v eur			
	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Príjmy vlastné a iné	410 000,00	508 188,00	508 187,93	100
Výdavky spolu	1 097 360,00	1 186 248,00	1 186 247,93	100
v tom:				
Bežné výdavky, z toho:	1 097 360,00	1 167 818,70	1 167 818,63	100
610 - mzdy, platy a OOV	536 935,00	576 625,70	521 129,25	90,38
620 - poistné	183 025,00	183 025,00	189 232,32	103,39
630 – tovary a služby	368 400,00	399 168,00	452 746,12	113,42
640 - bežné transfery	9 000,00	9 000,00	4 710,94	52,34
Kapitálové výdavky – 700	0	18 429,30	18 429,30	100

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

V tabuľkách č. 3 a č. 4 sú uvedené prehľady o skutočných príjmoch a skutočných výdavkoch za roky 2011 až 2013.

Tabuľka č. 3

v eur

	rok 2011	rok 2012	rok 2013	Index rastu 2012/2011 1	Index rastu 2013/2012
Bežné príjmy spolu z toho:					
Dotácie zo štátneho rozpočtu	708 048,00	627 873,00	687 360,00	0,88670	1,0947
Dotácie z rozpočtu VÚC					
Dotácie z rozpočtu obcí					
Príjmy z rozpočtu zriaďovateľa		6 000,00	58 220,00		
Príjmy zo zdravotných poisťovní					
Poplatky	362 772,05	460 608,43	502 603,53	1,2696	1,2296
Príjmy z grantov					
Sponzorské dary	6 500,00				
Iné príjmy			5 584,40		
Vrátené zdroje zriaďovateľovi		16 640,00	67 520,00		4,0576
Kapitálové príjmy					
Dotácie na obstaranie dlhodobého majetku					
Iné príjmy					
Príjmy za rok spolu	1 077 320,05	1 077 841,43	1 186 247,93	1,0004	1,1005

Príjmy ZpS Skalica sa v rokoch 2011 až 2013 medziročne zvyšovali. V roku 2013 oproti roku 2012 vzrástli o 108 406,50 eur a oproti roku 2011 o 108 927,88 eur. Príjmy boli tvorené najmä úhradami od klientov zariadenia a finančným príspevkom na financovanie sociálnej služby zo ŠR.

Tabuľka č. 4

v eur

	rok 2011	rok 2012	rok 2013	Index rastu 2012/2011	Index rastu 2013/2011 2
Bežné výdavky spolu z toho:	1 070 325,37	1 063 431,11	1 167 818,63	0,9935	1,0981
Zariadenie pre seniorov (ZpS Skalica)					
- Mzdy a odvody (610,620)	645 415,92	677 348,97	710 361,57	1,0494	1,0487
- Tovary a služby	421 037,20	376 608,61	452 746,12	0,8944	1,2021
- Bežné transfery	3 872,25	9 473,53	4 710,94	2,4465	0,4972
Priemerné bežné výdavky na klienta zariadenia pre seniorov	7 330,99	6 996,26	6 951,30	0,9543	0,9935
Kapitálové výdavky	6 994,68	14 410,32	18 429,30	2,0601	1,2788
Výdavky za rok spolu	1 077 320,05	1 077 841,43	1 186 247,93	1,0004	1,1005

Bežné výdavky zariadenia v roku 2013 oproti roku 2011 vzrástli o 9,1 %. Nárast bežných výdavkov tvorili najmä zvýšené výdavky v oblasti miezd a odvodov a výdavky na tovary a služby.

Kontrolou tvorby a čerpania rozpočtu príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie ZpS Skalica k 31.12.2013 neboli zistené nedostatky.

V rámci kontroly bol analyzovaný vývoj úhrad za poskytované služby, vzťah priemernej mesačnej úhrady od klientov k priemerným mesačným bežným výdavkom zariadenia a porovnanie priemernej mesačnej úhrady od klienta k priemernému vyplácanému dôchodku v SR v jednotlivých sledovaných rokoch.

Tabuľka č. 5

Rok	Zariadenie pre seniorov			Priemerný vyplácaný dôchodok v SR
	Priemerné mesačné výdavky na klienta* (v eur)	Priemerná mesačná úhrada klienta (v eur)	Spoluúčasť klienta (v %)	
2011	611	195	31,9	362
2012	583	238	40,8	376
2013	579	243	41,9	391

Pozn. * priemerné mesačné bežné výdavky na klienta

Výška úhrad za sledované obdobie v ZpS Skalica mala rastúci trend. Priemerná mesačná úhrada klienta v roku 2012 oproti východiskovému roku 2011 vzrástla o 22 %, v roku 2013 sa oproti predchádzajúcemu roku už výraznejšie nezmenila, nárast bol o 2,1 %. Výška mesačných úhrad bola stanovená v zmysle VZN č. 10/2011 o spôsobe určenia úhrad a výške úhrady za poskytnutú sociálnu starostlivosť v ZpS Skalica a zmeny č. 1/2012 účinnej od 01.04.2013.

Priemerné mesačné výdavky na klienta medziročne poklesli, v roku 2013 oproti roku 2011 o 5,24 %. Spoluúčasť klienta sa od roku 2011 zvýšila o 10 %.

Podiel priemernej mesačnej úhrady od prijímateľov v ZpS Skalica z priemerného vyplácaného dôchodku v SR za sledované obdobie mal spočiatku rastúci trend, keď v roku 2011 dosiahol 53,86 %, v roku 2012 bol nárast na 63,29 % a v roku 2013 sa pohyboval na úrovni 62,14 %.

Mesto Skalica ako zriaďovateľ ZpS Skalica vo svojom rozpočte v období rokov 2013 – 2015 stanovilo zámere, ciele a merateľné ukazovatele, týkajúce sa Programu 14 Sociálna pomoc a sociálne služby, podprogramu 14.2 Dotácie neštátnym subjektom a 14.8. Zariadenia sociálnych služieb. V podprograme 14.8. si stanovilo ako cieľ priestorové, materiálne a prevádzkové zabezpečenie podmienok pre kvalitný výkon úloh samosprávy v oblasti sociálnej politiky. Jedným z merateľných ukazovateľov bol počet osôb, ktorým bude zabezpečená zdravotná starostlivosť v ZpS Skalica.

Dosahovanie stanovených cieľov a merateľných ukazovateľov zriaďovateľ každoročne vyhodnocoval.

Preverené bolo dodržiavanie pravidiel rozpočtového hospodárenia v zmysle ust. § 19 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ďalej tiež práv a povinností rozpočtových organizácií v zmysle § 26 až § 28 uvedeného zákona.

Kontrolou účtovných záznamov za rok 2013 bolo zistené, že na účte 314 Poskytnuté prevádzkové preddavky neboli zúčtované žiadne obraty, ZpS Skalica v kontrolovanom období preddavky neposkytovalo.

V rámci plnenia povinností rozpočtových organizácií bolo preverené vykonávanie podnikateľskej činnosti a združovanie ich prostriedkov. Kontrolou hospodárenia a účtovnej evidencie bolo zistené, že ZpS Skalica nezdužilo prostriedky, nemá uzatvorenú žiadnu zmluvu o združení a podnikateľskú činnosť nevykonáva.

Kontrolovaný subjekt za rok 2013 zostavil riadnu účtovnú závierku k 31.12.2013 v sústave podvojného účtovníctva, ktorá obsahovala súvahu, výkaz ziskov a strát, poznámky. Účtovná závierka tvorila jeden celok a obsahovala všeobecné náležitosti v súlade s § 17 ods. 2 zákona o účtovníctve. V stanovenom termíne bola predložená zriaďovateľovi, ktorý zabezpečil jej vloženie do informačného systému Datacentra. Vykonanou kontrolou zostavenia a predloženia účtovnej závierky neboli zistené nedostatky.

Posúdenie efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov a posúdenie výhodnosti uzatvorených dodávateľských zmlúv bolo preverené na vzorke piatich zmluvných vzťahov. Predmetom zmlúv bolo pranie prádla, vykonanie audítorského overenia ročnej účtovnej závierky, dodávka mäsového tovaru, zhotovenie a dodávka softvérového produktu a vykonanie certifikačného auditu manažérstva.

ZpS Skalica nemalo uzatvorené žiadne nájomné zmluvy na prenájom svojho majetku, ani zmluvy o výpožičke. Nedostatok týkajúci sa dodatku k zmluve o dodávke mäsového tovaru je bližšie popísaný v časti verejné obstarávanie. Iné nedostatky neboli zistené.

Kontrolou bola preverená evidencia a nakladanie s pohľadávkami, osobitne vo vzťahu ku klientom ZpS Skalica. NKÚ SR zistil, že kontrolovaný subjekt neeviduje žiadne pohľadávky voči klientom ani iným subjektom. V prípadoch, kedy klientovi nepostačuje jeho príjem na úhradu za poskytovanú sociálnu službu, bola zmluvne zabezpečená úhrada zo strany príbuzných, z uvedeného dôvodu pohľadávky nevznikali.

Verejné obstarávanie

ZpS Skalica bolo v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) verejným obstarávateľom.

Za účelom zabezpečenia procesov verejného obstarávania a stanovenia jednotných pravidiel pri realizácii zákaziek s nízkou hodnotou vydal kontrolovaný subjekt internú smernicu, ktorá nadobudla účinnosť 01.04.2012.

Kontrolou bola preverená podprahová zákazka na obstaranie mäsa a mäsových výrobkov, realizovaná v zmysle ustanovenia § 99 zákona o verejnom obstarávaní.

Výzva na predkladanie ponúk bola zverejnená vo vestníku 15.03.2012. ZpS Skalica ako verejný obstarávateľ nepreukázal jej následné zaslanie trom vybraným záujemcom, čím nepreukázal dodržanie ustanovenia § 99 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa výzva po jej zverejnení posielala najmenej trom vybraným záujemcom.

Na základe zverejnenej výzvy predložili ponuku dvaja uchádzači. Z otvárania ponúk bola vypracovaná zápisnica. Kontrolovaný subjekt nepreukázal jej zaslanie uchádzačom a tým dodržanie ustanovenia § 41 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ najneskôr do piatich dní odo dňa otvárania ponúk pošle všetkým uchádzačom, ktorí predložili ponuky v lehote na predkladanie ponúk zápisnicu z otvárania ponúk.

Predložené ponuky a splnenie podmienok účasti vyhodnocovala trojčlenná komisia. Spísané boli zápisnice o posúdení splnenia podmienok účasti a o vyhodnotení ponúk. Kontrolou oboch zápisníc bol zistený obsahový nesúlad. V zápisnici o splnení podmienok účasti komisia konštatovala a svojimi podpismi potvrdila, že obaja uchádzači splnili

podmienky účasti a žiadny z uchádzačov nebol vylúčený z procesu verejného obstarávania. V rozpore s touto skutočnosťou komisia v zápisnici o vyhodnotení ponúk konštatovala, že uchádzač A nepredložil požadované doklady a dokumenty a nesplnil tak podmienky pre účasť vo verejnom obstarávaní, z uvedeného dôvodu bola jeho ponuka vylúčená. Ako úspešná bola vyhodnotená ponuka uchádzača B, s ktorým bola v lehote viazanosti uzatvorená kúpna zmluva.

Vylúčenému uchádzačovi A bolo v rozpore s uvedenými skutočnosťami zaslané 13.04.2012 oznámenie, že jeho ponuka bola zaradená do procesu vyhodnocovania ponúk, bola neúspešná a zmluva bude uzatvorená s uchádzačom B.

Kontrolou predložených ponúk bolo zistené, že obaja uchádzači splnili podmienky účasti v zmysle ust. § 26 a § 27 zákona o verejnom obstarávaní. Ponuky však neobsahovali požiadavku v zmysle čl. III bodu 15.3 súťažných podkladov a to návrh zmluvy s časťou znenia obchodných podmienok dodania predmetu zákazky, podpísaný uchádzačom alebo osobou oprávnenou konať za uchádzača. V zmysle čl. III bod 15.5 ak súčasťou ponuky nebudú potvrdenia, doklady a dokumenty podľa bodov 15.1 až 15.4, bude táto zo súťaže vylúčená. ZpS Skalica ako verejný obstarávateľ napriek tomu uchádzača B zo súťaže nevylúčil, ani nevyzval na doplnenie ponuky.

Uvedeným konaním kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 33 ods. 7 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ vylúči z verejného obstarávania uchádzača, ak nesplnil podmienky účasti.

Zároveň nebolo dodržané ust. § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa pri zadávaní zákaziek musí uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Na základe uvedenej podprahovej zákazky bola dňa 03.05.2012 uzatvorená kúpna zmluva s uchádzačom B, obchodnou spoločnosťou so sídlom v Skalici.

Predmetom zmluvného vzťahu boli opakované dodávky mäsa a mäsových výrobkov. Cena za dodanie zákazky bola určená v štruktúre podľa sortimentu, na základe cien uvedených v súťažnej ponuke predávajúceho vo verejnom obstarávaní. Celková cena za celý predmet dodania bola dohodnutá zmluvnými stranami na 15 125,00 eur bez DPH. ZpS Skalica ako kupujúci a obchodná spoločnosť ako predávajúci sa dohodli na termíne dodávky mäsa a mäsových výrobkov od 07.05.2012 do 06.05.2013. Kontrolovaný subjekt uzavrel dňa 15.09.2012 Dodatok k zmluve o dodávke mäsového tovaru. Platnosť spomenutého dodatku začala plynúť od 01.10.2012 a končí 31.03.2015. Dodatok k zmluve tiež rozšíril sortiment mäsových výrobkov. Uvedeným konaním kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 9 ods. 3 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní účinného v čase uzatvorenia dodatku, podľa ktorého verejný obstarávateľ nesmie uzavrieť dodatok k zmluve uzavretej podľa § 45 vtedy, ak by sa jeho obsahom menil podstatným spôsobom pôvodný predmet zákazky.

Kontrolou bolo tiež zistené, že z dôvodu uzatvorenia dodatku k zmluve celkový objem dodávok mäsa a mäsových výrobkov od obchodnej spoločnosti zo Skalice ku dňu 31.07.2014 predstavoval vo finančnom vyjadrení sumu 72 563,98 eur s DPH (60 469,98 eur bez DPH) a presiahol finančný limit stanovený zákonom o verejnom obstarávaní pre podprahovú zákazku (40 000,00 eur bez DPH).

Uvedeným konaním kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého je verejný obstarávateľ povinný pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona.

Preverené boli ďalej dve zákazky uskutočnené v zmysle ust. § 9 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní, podľa pravidiel platných v prechodnom období pred zriadením elektronického trhu.

Kontrolou bolo zistené, že ZpS Skalica ako verejný obstarávateľ nezverejňoval zadávanie zákaziek realizovaných podľa ust. § 9 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní na svojom profile (webovej stránke) najmenej tri pracovné dni pred ich zadaním. Uvedené konanie bolo v rozpore s ust. § 9 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého ak je predpokladaná hodnota zákazky rovnaká alebo vyššia ako 1000,00 eur, je verejný obstarávateľ povinný v profile zverejniť zadávanie takejto zákazky najmenej tri pracovné dni pred jej zadaním.

3. Hodnotenie úrovne poskytovaných sociálnych služieb vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb.

ZpS Skalica získalo v novembri 2011 certifikát kvality ISO a malo zavedený systém manažérstva kvality v oblasti poskytovania celoročných pobytových sociálnych služieb pre FO odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre FO, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, zodpovedajúci požiadavkám normy STN EN ISO 9001:2009.

Podľa schváleného organizačného poriadku mal kontrolovaný subjekt manažéra kvality. V rokoch 2012 a 2013 boli vykonané externé dozorné audity, zo záverov ktorých vyplynulo, že ZpS Skalica malo zavedený funkčný a efektívny systém manažérstva kvality a doporučené bolo trvanie platnosti certifikátu. Recertifikačný audit bude vykonaný v novembri 2014.

Systém manažérstva kvality bol využívaný pri plánovacej činnosti na všetkých stupňoch riadenia, pri tvorbe a používaní dokumentov, v konečnom dôsledku viedol k zlepšovaniu poskytovaných služieb.

Prieskum zistenia kvality života seniorov a prieskum spokojnosti príbuzných s poskytovanou starostlivosťou rodinným príslušníkom

V rámci kontroly bol uskutočnený prieskum zistenia kvality života seniorov a prieskum spokojnosti príbuzných s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou rodinným príslušníkom. Pre zber údajov bola v oboch prípadoch zvolená dotazníková forma. Pri zisťovaní kvality života seniorov išlo o štandardizovaný anonymný dotazník pre meranie kvality života vo vyššom veku a zisťovanie sociálnych problémov.

Zo stanovenej vzorky 80 dotazníkov sa vrátilo vyplnených 48 dotazníkov, čo je úspešnosť návratu 60 %. V rámci vybranej vzorky bolo 31 žien a 17 mužov, s priemerným vekom u žien 77 rokov a u mužov 76 rokov. Najviac respondentov bolo ovdovených a pochádzalo z okresného mesta, so základným vzdelaním a stredoškolským vzdelaním bez maturity. Respondenti v dotazníku svoj postoj vyznačili na hodnotiacej päťstupňovej škále.

Pre vyhodnotenie dotazníka boli stanovené štyri hypotézy (ďalej len „H“):

(H1) Predpokladáme, že seniori prežívanie svojho života v zariadení hodnotia na veľmi dobrej úrovni,

(H2) Predpokladáme, že seniori sú s úrovňou dodržiavania ľudských práv a slobôd v zariadení dostatočne spokojní,

(H3) Predpokladáme, že seniori vykazujú dostatočnú spokojnosť s prežitým vlastným životom,

(H4) Predpokladáme, že seniori vykazujú dostatočnú spokojnosť so svojím zdravím.

Dáta získané po vyzbieraní vyplnených dotazníkov boli spracované a interpretované do tabuliek, pre uľahčenie ich analytického vyhodnotenia.

Na základe výsledkov testovania pre H1 môžeme vysloviť výrok, že seniori prežívanie svojho života v zariadení hodnotili na veľmi dobrej úrovni, čím sa potvrdila stanovená hypotéza. Výroky obsiahnuté v ďalších troch hypotézach neboli potvrdené, nakoľko seniori vykázali vysoký stupeň spokojnosti s úrovňou dodržiavania ľudských práv a slobôd v zariadení, podobne na veľmi dobrej úrovni hodnotili prežitý vlastný život a spokojnosť so svojím zdravím.

Seniori vyjadrili názor, že v ZpS Skalica môžu rozvíjať svoje záujmy a zároveň majú pocit istoty a bezpečia, ich názory sú rešpektované. Podľa vyjadrenia v dotazníku je klientom umožnené opustiť zariadenie, voľne sa po ňom aj mimo neho pohybovať a vrátiť sa späť v čase, ktorý si sami určia. Naopak, v nie dostatočnej miere, je možnosť výberu jedál, a v menšej miere prispôsobenie jedla podľa chuti.

Celkové hodnotenie sociálnych služieb zo strany klientov bolo na veľmi dobrej úrovni.

Na zistenie úrovne spokojnosti príbuzných s poskytovanou starostlivosťou rodinným príslušníkom umiestneným v zariadeniach sociálnych služieb sa zo vzorky 50 dotazníkov vrátilo 35 dotazníkov, čo je úspešnosť návratu 70 %. Pre vyhodnotenie dotazníka boli stanovené tri hypotézy:

(H1) Som spokojný s poskytnutými službami a pobytom pre môjho rodiča v zariadení sociálnych služieb,

(H2) Poskytované sociálne služby majú priaznivý vplyv na pohodu a spokojnosť rodiča,

(H3) Zariadenie pravidelne sprostredkováva kontakt medzi klientom a jeho rodinným príslušníkom.

Na základe výsledkov testovania môžeme potvrdiť pravdivosť všetkých troch hypotéz.

Rodinní príslušníci vyjadrili spokojnosť s poskytovaním zdravotníckej služby pre svojho rodiča a potvrdili tiež predpoklad, že kvalita spoločenského života ich príbuzných sa v zariadení zmenila k lepšiemu. Vo väčšine prípadov vyjadrili presvedčenie, že ani doma by sa o svojho rodiča (príbuzného) nedokázali lepšie postarať. ZpS Skalica podľa ich vyjadrenia v dotazníku pravidelne sprostredkováva kontakt medzi klientom a jeho príbuznými tým, že majú možnosť voľného vstupu do zariadenia a vedia, na koho sa v prípade potreby obrátiť ohľadom získania informácií o živote v zariadení.

Celkové hodnotenie sociálnych služieb rodinnými príslušníkmi bolo na veľmi dobrej úrovni.

Miera výskytu syndrómu vyhorenia

Anonymnou, dotazníkovou formou bola zisťovaná miera výskytu burn – out syndrómu vyhorenia u zamestnancov ZpS Skalica. Išlo o štandardizovaný dotazník, zisťujúci mieru vyhorenia v troch oblastiach – emocionálne vyčerpanie, depersonalizácia a v oblasti osobného neuspokojenia.

Výberová vzorka kontroly bola vytvorená pomocou zámerného výberu na základe dostupnosti, kde išlo o odborných zamestnancov ZpS Skalica: sociálneho pracovníka, ergoterapeuta a fyzioterapeuta. Celkovo bolo distribuovaných a aj sa vrátilo šesť dotazníkov, čo predstavuje 100 % návratnosť.

Respondenti v dotazníku svoj postoj vyznačili na hodnotiacej päťstupňovej škále.

Pre vyhodnotenie dotazníka boli stanovené tri hypotézy:

(H1) Predpokladáme stredný stupeň psychickej-emocionálnej vyčerpanosti v skupine sledovaných pracovníkov,

(H2) vysoký stupeň depersonalizácie v skupine sledovaných pracovníkov,

(H3) Predpokladáme veľmi vysoký stupeň osobnej nespokojnosti v skupine sledovaných pracovníkov.

Po spracovaní, vyhodnotení údajov je interpretácia výsledkov nasledovná.

V oblasti psychickej-emocionálnej vyčerpanosti sa vykazuje nízky stupeň vyhorenia, hypotéza sa nám v tejto časti nepotvrdila. V oblasti depersonalizácie sa vykázal veľmi nízky stupeň vyhorenia a teda ani tu naša hypotéza nebola potvrdená. Vykázaný bol tiež veľmi nízky stupeň osobnej nespokojnosti a z tohto dôvodu sa ani tretia hypotéza nepotvrdila.

Celkovo môžeme konštatovať, že miera výskytu syndrómu vyhorenia v nami sledovanej skupine odborných zamestnancov je na veľmi nízkej úrovni. Na základe osobných rozhovorov s riaditeľkou ZpS Skalica predpokladáme vyššiu mieru vyhorenia u opatrovateľov a ošetrovateľov.

Anonymnou dotazníkovou formou boli analyzované pracovné činnosti odborných zamestnancov zariadenia, konkrétne sociálnych pracovníkov, ergoterapeutov a fyzioterapeuta.

Dotazníky vyplnili traja sociálni pracovníci, dvaja ergoterapeuti a jeden fyzioterapeut. Celkovo bolo distribuovaných a aj sa vrátilo šesť dotazníkov, čo predstavuje 100 % návratnosť.

- V skupine sociálnych pracovníkov boli vyslovené tri hypotézy a to:

(H1) Predpokladáme vysoký stupeň vykonávania administratívnych činností v skupine sledovaných pracovníkov,

(H2) Predpokladáme nízky stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine sledovaných pracovníkov,

(H3) Predpokladáme stredný stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach klienta v skupine sledovaných pracovníkov.

Po spracovaní a vyhodnotení údajov z dotazníkov môžeme konštatovať, že H1 nebola potvrdená, nakoľko bol preukázaný stredný stupeň vykonávania administratívnych činností v sledovanej skupine pracovníkov. Vykázaný bol nízky stupeň vykonávania individuálnej práce, z čoho vyplýva že H2 bola potvrdená. Preukázaný bol tiež nízky stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach, H3 nebola v tomto prípade potvrdená. Uvedená hypotéza sa nepotvrdila aj z toho dôvodu, že v roku 2014 boli imobilní klienti a klienti s ťažkým zdravotným stavom premiestnení do novovybudovaného zariadenia Jesenia Skalica a zostávajúca časť klientov ZpS Skalica je pri seba obslužných činnostiach vo väčšine prípadov sebestačná.

- Ďalej boli analyzované pracovné činnosti ergoterapeutov, kde boli nami vyslovené tri hypotézy a to:

(H1) Predpokladáme nízky stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine sledovaných pracovníkov,

(H2) predpokladáme vysoký stupeň vykonávania administratívnych činností v skupine sledovaných pracovníkov,

(H3) predpokladáme stredný stupeň pomoci pri seba obslužných činnostiach klienta v skupine sledovaných pracovníkov.

Po spracovaní a vyhodnotení údajov z dotazníkov možno konštatovať, že vykázaný bol stredný stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine a teda H1 nebola potvrdená.

Z vyhodnotenia údajov bol preukázaný vysoký stupeň vykonávania administratívnych činností a naša hypotéza bola v tomto prípade potvrdená. Pri seba obslužných činnostiach klienta bol vykázaný nízky stupeň vykonávania pomoci a nami vyslovená hypotéza nebola potvrdená. Tak ako v predchádzajúcom prípade hodnotenia sociálnych pracovníkov, bolo to aj z dôvodu premiestnenia imobilných a ťažko zdravotne postihnutých klientov do novovybudovaného zariadenia Jesenia Skalica.

- Pri analýze pracovných činností fyzioterapeuta zariadenia boli nami vyslovené dve hypotézy a to:

(H1) Predpokladáme nízky stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine sledovaných pracovníkov,

(H2) predpokladáme stredný stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach klienta v skupine sledovaných pracovníkov.

Po vyhodnotení údajov z dotazníka sme zistili, že obe naše hypotézy neboli potvrdené. Vykázaný bol stredný stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine a tak ako v dvoch predchádzajúcich prípadoch, nízky stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach.

Pre posúdenie úrovne hospodárnosti ZpS Skalica bola vyslovená hypotéza, že zariadenie sociálnych služieb hospodári na primeranej úrovni. Na základe vyplneného dotazníka, predloženej dokumentácie a osobných stretnutí so štatutárnym zástupcom kontrolovaného subjektu môžeme konštatovať, že hypotéza bola potvrdená a ZpS Skalica bolo na hranici dobrej a veľmi dobrej úrovne hospodárenia.

Na základe vyplneného dotazníka a predložených písomných dokladov boli vyhodnotené administratívne podmienky kvality poskytovaných služieb. Podľa vyslovenej hypotézy sme predpokladali dosahovanie veľmi dobrej úrovne dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb. V rámci tohto dotazníka bola posudzovaná úroveň procedurálnych podmienok v zariadení, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a úroveň dodržiavania ľudských práv.

V oblasti procedurálnych podmienok bolo sledované najmä stanovenie postupov a pravidiel na vypracovanie, hodnotenie a revíziu individuálneho plánu klienta sociálnej služby, určenie postupov a pravidiel týkajúcich sa dodržiavania základných ľudských práv a slobôd, postupov a pravidiel týkajúcich sa riešenia konfliktov v zariadení a podávania sťažností v súvislosti s poskytovanou sociálnou službou, tiež spôsob vyhodnocovania úrovne poskytovaných sociálnych služieb, vypracovanie základných interných noriem zariadenia ako je prevádzkový poriadok. Vykázaná bola veľmi dobrá úroveň procedurálnych podmienok.

V oblasti personálnych podmienok bolo hodnotené stanovenie vnútorných predpisov a pravidiel pre prijímanie a zaškoľovanie zamestnancov, existencia vnútorných pravidiel pre rast kvalifikačných predpokladov, obsadzovanie vedúcich funkcií, štruktúry a počtu pracovných miest, ďalej tiež stanovenie vnútorných predpisov pre systém hodnotenia a odmeňovania zamestnancov, vypracovanie systému externej a internej supervízie. Vykázaná bola dostatočná úroveň personálnych podmienok. ZpS Skalica nemá ku dňu ukončenia výkonu kontroly vypracovaný systém externej a internej supervízie a stanovené pravidlá pre výkon supervízie u poskytovateľa.

Pri zisťovaní úrovne prevádzkových podmienok bolo preverované vypracovanie vnútorných predpisov, týkajúcich sa ekonomických činností a hospodárenia organizácie, pričom bola vykázaná veľmi dobrá úroveň.

V oblasti dodržiavania základných ľudských práv a slobôd boli hodnotené vnútorné predpisy, týkajúce sa o. i. práv na slobodu pohybu a pobytu, myslenia, svedomia a náboženského vyznania, práv na slobodu prejavu a práva na informácie, práva na združovanie a účasti na správe vecí verejných, ďalej tiež práva na ochranu osobných údajov, ochranu pred diskrimináciou, neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním. Vykázaná bola veľmi dobrá úroveň dodržiavania ľudských práv.

Pre oblasť administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb môžeme konštatovať, že naša hypotéza bola potvrdená. ZpS Skalica bolo na hraničnej úrovni veľmi dobrého dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb.

Celkové vyhodnotenie podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb ZpS Skalica bolo v hraničnom pásme dobrej a veľmi dobrej úrovne. Vzhľadom na vyplnené dotazníky a vykonanú kontrolu NKÚ SR, možno vyhodnotiť plnenie podmienok kvality v ZpS Skalica na veľmi dobrej úrovni.

Kontrolou bolo zistené, že ZpS Skalica sa nedarí obsadiť niektoré pracovné pozície, príp. že na niektorých pracovných pozíciách je väčšia fluktuácia zamestnancov. NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že hlavnou príčinou tohto stavu je dlhodobá nepriaznivé finančné odmeňovanie zamestnancov. Zamestnanci v ZpS Skalica sú odmeňovaní na základe zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle uvedeného zákona je každý zamestnanec zaradený do platového stupňa a platovej triedy. Ako vyplýva aj z vyjadrenia kontrovaného subjektu, dlhodobá sa systém odmeňovania nerieši a preto mnohí záujemcovia o prácu nie sú motivovaní, aby pracovali v sociálnej sfére.

Na základe preverenia predloženej dokumentácie, zisťovania spokojnosti klientov a ich rodinných príslušníkov bolo možné poskytovanie sociálnych služieb v ZpS Skalica v kontrolovanom období vyhodnotiť ako účinné.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 06.10.2014

Ing. Gabriela Karabčíková
vedúca kontrolnej skupiny

JUDr. Mgr. Igor Puobiš
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bola oboznámená dňa: 22.10.2014

Jolana Straková
riaditeľka ZpS Skalica